

Стоянова Т.Ф.

*студентка 1-го курсу магістратури факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕТИЧНИХ НОРМ ПОВЕДІНКИ В ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТА-МЕДІАТОРА

Останнім часом значного поширення у вирішенні спорів у різних сферах та галузях набула процедура медіації.

Медіація – це процедура врегулювання конфлікту (спору) шляхом переговорів сторін конфлікту (спору) за допомогою одного або кількох посередників – медіаторів. Інакше кажучи, медіація – це процес, коли сторони домовляються, а медіатор є «регулятором» між сторонами.

Медіатор – це спеціально підготовлений посередник, який допомагає сторонам конфлікту (спору) у його врегулюванні шляхом організації і забезпечення структурованого переговорного процесу та налагодження комунікації між сторонами. Медіатор не приймає рішень щодо змісту конфлікту (спору) [1].

При здійсненні процедури медіації важливу роль відіграє саме медіатор, що й забезпечує врегулювання спору. З одного боку, участь адвоката, як медіатора в процедурі посередництва вирізняється певною специфікою порівняно з виконанням ролі медіатора іншими особами (конфліктологами, психологами, соціологами та ін.), оскільки адвокат є кваліфікованим фахівцем, який надає юридичну допомогу на професійній основі; з іншого боку, надання адвокатом допомоги у врегулюванні юридичних конфліктів варто розглядати як здійснення адвокатської діяльності в більш широкій сфері, яка виходить за рамки традиційної ролі адвоката як радника з правових питань [2].

З огляду на вище сказане виникає необхідність, визначити особливості діяльності адвоката-медіатора на теоретичному рівні та виокремити специфічні риси діяльності адвоката-медіатора на практичному рівні. Вивчення даних питань досить важливе, оскільки сприятиме підвищенню професійної кваліфікації адвокатів і розвитку медіації в Україні.

В Україні поки що консолідовано не визначено в жодному законі статус медіатора. Однак українське законодавство містить норми, які стали міцним фундаментом для використання медіації на практиці. Так наприклад, Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», який визначає правові засади організації і діяльності адвокатури та здійснення адвокатської діяльності в Україні, не містить обмежень щодо несумісності адвокатської діяльності з практикою у сфері медіації.

У затвердженій Указом Президента України від 20 травня 2015 р. № 276/2015, стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних

правових інститутів на 2015 – 2020 роки, запропоновано «розширення способів альтернативного (позасудового) врегулювання спорів, зокрема шляхом практичного впровадження інституту медіації і посередництва» [3].

Про медіацію йдеться й у Правилах адвокатської етики України, де зазначено, що дії адвоката, який здійснює функцію медіатора, повинні відповідати міжнародно визнаним етичним нормам медіації, а також основним принципам адвокатської етики [4].

Розглядаючи специфіку діяльності адвоката-медіатора, слід звернути увагу на те, що, врегульовуючи юридичні конфлікти шляхом медіації, адвокат аналізує відповідну ситуацію не лише крізь призму права, а й усвідомлює справжні потреби та інтереси кожної сторони. Крім того, як посередник він виявляє передумови та причини конфлікту (спору) як юридичного, так і соціального, психологічного або іншого характеру. Кваліфікований фахівець демонструє навички психолога, здатного зберегти комфортні або нейтральні відносини між сторонами. Медіатор допомагає опонентам в усвідомити як свої позиції, так і інтереси другої сторони. Зустрічі проводяться в строго конфіденційному форматі, завдяки чому медіатор може отримати максимум інформації від учасників конфлікту. За результатами таких бесід адвокат приступає до формування стратегії, що дозволяє комфортне спілкування з обома сторонами і попутне вирішення юридичного спору.

Очевидно, у адвоката, який представляє інтереси клієнта у вирішенні спору з опонентом, виникає питання конфлікту інтересів, адже медіатор має бути незалежним та неупередженим. Між іншим, для адвоката може бути не цікаве швидке вирішення спору, оскільки зазвичай від обсягу роботи залежить гонорар.

В той же час, практичний досвід адвоката та комунікативні навички дозволяють йому в майбутньому стати професійним та ефективним медіатором, що надає перевагу адвокату серед інших кандидатів на здійснення медіаційної діяльності. Крім того Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» встановлюється гарантія адвокатської таємниці, що також є перевагою адвоката-медіатора.

Аналізуючи практичний досвід адвокатів, можна зазначити, що на даному етапі розвитку юридичної сфери медіація є найбільш цікавим інструментом вирішення спорів, а про конфлікт інтересів мова взагалі не йде.

Отже, якщо його особа адвоката влаштовує обидві сторони конфлікту, він може виступати медіатором. Проте з метою недопущення конфлікту інтересів і дотримання вимог законодавства, мають бути дотримані головні принципи адвокатської діяльності та медіації.

Таким чином, сучасний адвокат, що використовує медіацію – є активним учасником позасудового врегулювання різноманітних спорів та конфліктів в юридичному просторі.

Підсумовуючи все вище сказане, необхідно зазначити, що проблема суміщення адвокатської та медіаційної діяльності сьогодні є переважно питанням сфери професійної адвокатської етики. В той же час, для вирішення питання розширення прав громадян, якщо враховувати проблеми і прогалини правосуддя та рівень конфліктної напруженості, інтеграція медіації в правову систему України стає актуальним завданням не лише для інститутів громадянського суспільства, але й для держави в цілому.

Список використаної літератури:

1. Кодекс етики медіатора НАМУ затверджений рішенням Загальних зборів ГО «Національна асоціація медіаторів України» від 07 грудня 2017 р., протокол № 1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://namu.com.ua/ua/info/mediators/ethical-code/>.
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 5 липня 2012 року № 5076-VI. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.
3. Про Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/276/2015>.
4. Правила адвокатської етики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17>.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», доцент **Свида Олексій Георгійович**

Тих В.І.

*студент 1-го курсу магістратури факультету прокуратури та слідства
Національного університету «Одеська юридична академія»*

АДВОКАТСЬКА ЕТИКА В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

Інститут адвокатури відіграє важливу роль у забезпеченні захисту, представництва та надання інших видів професійної правничої (правової) допомоги на професійній основі, а також самостійно вирішує питання організації діяльності адвокатури. Надзвичайна важливість функціонального навантаження адвокатури вимагає від адвокатів додержання високих етичних стандартів поведінки. Основою цих стандартів слугують Правила адвокатської етики (далі – Правила), які являють собою обов'язкову